

Vijf jaar op Weg met een Rendier-kudde.

Andy Bahs, een Laplander, vertrok in Dec. 1929 met een kudde van 3000 dieren en bracht er ook 3000 op de plaats van bestemming, maar niet dezelfde.

Dwars door Uitgestrekte Woestenijen.

Je hebt zeker wel eens gehoord of geleerd bij je aardrijkskunde, dat Eskimo's niet leven kunnen zonder rendieren. De rendieren bewijzen hun allerlei diensten. Ze trekken de sleden door de onmetelijke vlakten, waar te weinig voedsel voor de Eskimo's is, om ooit lang op één plaats te blijven, zoodat ze altijd zwerven moeten. Nomaden zijn ze, zwervende stammen. De rendieren vinden tot in de dorste vlakten nog net eten genoeg: het rendiermos, dat we hier voor de aardigheid wel eens in onze rotstuinen neerleggen, omdat 't zoo mooi groengrijs is. Ook steken we 't wel in Kerstboeketten, tusschen de hulstakken.

De Eskimo's gebruiken de melk van het rendier en, is het dood, dan is alles er van bruikbaar: de huid als dek en kleeding, de beenderen voor hun eenvoudige werktuigen, de pezen als bind- en naaigaren.

Het leven der Eskimo's hangt af van het leven hunner rendier-kudden. Hun rijkdom wordt bepaald naar hun aantal rendieren.

De Eskimo's leven aan de barre Noordkusten van Noord-Amerika, langs het Noordelijkste deel van Amerika's Westkust en op Groenland. Neem je atlas eens voor je — het is heusch de moeite waard, voor wat ik je wil vertellen.

Heelemaal in 't Westen van Noord-Amerika ligt Alaska, een schiereiland. Daar wonen de Eskimo's, en daar zijn dan natuurlijk ook rendierkudden.

Zoowat in het midden van de Noordkust van Noord-Amerika stroomt een machtige rivier in de Poolzee: de Mackenzie. De rivier vormt een groote delta. Ten Oosten van deze delta woont een Eskimostam, die reeds jaren geleden in grooten nood geraakte, omdat hun rendierkudden te klein waren geworden, om hen allen van het noodige te voorzien en hen te vervoeren.

Canada regeert over deze uitgestrekte, onherbergzame woestenijen. De Canadeesche regering maakte in 1929, vijf volle jaren geleden, een plan om de Eskimo's ten Oosten van de Mackenzie te helpen. Dat kon maar op één manier: ze rendieren te geven. Dus kocht de regering in Alaska drie duizend rendieren en droeg een Laplander, die geheel op de hoogte was van het drijven eener rendierkudde op, de dieren van Alaska naar het Oosten te vervoeren.

Andy Bahs heet die Laplander. Hij nam nog drie Laplanders in dienst, benevens zes Eskimo's, een dokter en een aardrijkskundige. Die kon hem dan helpen den weg te vinden langs de barre kusten en terwijl het land bestudeeren en nauwkeurig in kaart brengen. Want dat Noordwester grondgebied van Amerika behoort tot de minst bezochte en minst bekende gedeelten der aarde. Verkeerswegen, telegraaf en telefoon zijn er niet. Wie zou in staat zijn ze aan te leggen door de onmetelijke vlakten? De radio is het eenige middel, om met de bewoonde wereld in aanraking te komen en te vertellen, hoe het daar in het hooge Noorden met menschen en dieren gesteld is.

In December 1929 zette de kudde en zijn leiders zich in beweging. Nu, in de winter van 1935, zijn ze aangekomen.

Canadeesch rendier.

Zoo'n rendierkudde kan slechts langzaam vooruitkomen. Per dag moeten er vele uren rust worden gegeven om te grazen. Bovendien trof Bahs en zijn gezelschap het al die jaren door buitengewoon slecht met het weer. Ontzettende sneeuwstormen in den winter, ongekende muskietenzwermen in den zomer veroorzaakten talloze malen oponthoud. Ook werd de kudde aan beide zijden voortdurend door wolven bedreigd en de leiders hadden de grootste moeite, de kudde te verdedigen.

Slechts Bahs heeft volgehouden, tot het doel bereikt was. De eene helper na den andere gaf het op en moest vervangen worden. Bahs hield vol. In het voorjaar van 1934 bereikte de kudde den Westelijken, dus linkeroever van de Mackenzie. Was de kudde even eerder gekomen, dan had ze over het ijs de rivier kunnen overgaan. Maar net was het ijs gaan kruien. Bahs moest dus den heelen zomer door blijven, waar hij was. En pas toen de winter weer de rivier in boeien had geslagen, kon de kudde optrekken naar het doel.

Van de drie duizend rendieren, die uit Alaska waren gevoerd, waren er nog slechts vijftienhonderd over. Toch leverde Bahs ongeveer drie duizend rendieren af aan de in spanning wachtende, bevolking. Zoovele rendierkalfjes waren er gedurende den tocht geboren.

De rendieren beteekenen nu de redding van den Eskimostam aan de Mackenzie.

Wat zal Bahs, de Laplander, blijde geweest zijn, toen hij eindelijk zijn kudde afgeleverd en zijn taak volbracht had!

(Overgenomen uit „De Kleine Androcles.” Schrijfster Nannie van Wehl).